

MEZŐBERÉNYI HÍRMONDÓ

KÖZÉLETI LAP 1 évf. 1 szám. 1991 MÁRCIUS

ára: 14,50

MÁRCIUS

1848 óta március lett nálunk a misztikus, forradalmas hónap, a tavasz, a szabadság és a függetlenség szimbóluma: s március idusa - legnagyobb nemzeti ünnepünk - a szabadság ünnepe.

Március 15-e a magyarok ünnepe. Mindannyian meihatott szívvel emlékezünk, mindannyian magyarok: határainkon belül és túl, a világon mindenütt, ahol a magyar nyelv hallatja szavát a szívekben.

Évek hosszú során át ezen a napon munkahelyeinkre siettünk reggelente, s csak az egymásra mosolygó, csillogó szemekből tudtuk, hogy mi magyarok egyformán érzünk, hogy magunk készítette kokárdáinkat, melyet szívünk fölé tűztünk, büszkén viseljük. Sem törvény, sem hatóság nem rendelte el soha, hogy kokárdát tűzzünk mellünkre, mégis mindannyian tettük, s tesszük ma is. Az ünnep a nemzeté, s a szokás törvénye erősebb mint a törvény megszokása.

1848 márciusán fiatalok vonultak végig Pest utcáin: szabadságot, függetlenséget, jogegyenlőséget, felelős magyar kormányt követeltek. Magyarok ezrei csatlakoztak, percről percre nőtt az áradat, a hömpölygő tömeg. A magyar nép fűtyült a törvényes rendre, mert évtizedek keserű tapasztalata bizonyította: a "törvényes" rend hazánkban törvénytelenül, a nemzet megkérdőjezése nélkül, idegen fegyverek erejével hatalomra került maroknyi kisebbség hatalmát védő-megtartó törvények rendje. Könnyes szemmel emlékezett a kivégzésekre, gyászolta a halottakat, akiknek a nevét évtizedeken keresztül nyilvánosan ki ejtenie sem volt szabad. Siratta a ha-

zát, mert Magyarországot ostoba és önző urai kitesztették Európából, s mi magyarok messze elmaradtunk a világ sorától. Rabok legyünk, vagy szabadok?

Ez volt a kérdés, és választottunk: a zuhogó esőben, a szélsőpörte pesti utcákon fiatalok, öregek, magyarok, nem magyarok, hívők, pogányok, reformerek, forradalmárok elsöpörték a hazug és igazságtalan társadalmi rendet.

Sortűz nem dördült, vér nem folyt. Egy pöccintés elég volt: felemelte szavát a nemzet, csak meglendültek az öklök, s a korhadt rend kártyavárként összeomlott. A hatalmonlévők azt hitték, hogy kezükben a hatalom, övék a jövő. Tévedtek. Kifosztották az országot, megnyomorították az emberek életét, be-mocskolták a nép hitét, a rend csendjének hirdették az alattvalók kétségbeesett némaságát: s azt hitték: uralmukat, zsarnok hatalmukat már nem veszélyezteti semmi, mert sikerült kiirtani milliányi magyar szívéből a szabadság álmát. S ekkor egy esős koratavaszi napon kiderült, hogy mi magyarok nem félünk, ha meg kell védeni álmainkat. Magyarországon, Európában óhajtottunk élni, ragaszkodunk nemzeti függetlenségünkhöz, szabadságot követelünk, jogegyenlőséget akarunk.

S elkezdünk fölépíteni egy új, egy jobb, egy boldogabb hazát. Márciusban.

Szuromi Andrea

Tartalomból:

- Gimi volt, gimi van, gimi lesz(?) 3. oldal
- Malinovszkij marsall,
mint kalapácsvető 5. oldal
- 1991 Március 8. 5. oldal
- Beiratkozás előtt... 6. oldal
- Busz menetrend 9-10. oldal
- Húsvétről három nyelven 11. oldal

Költségvetés

Az 1991 február 28-i képviselőtestületi ülés legfontosabb napirendi pontja a város éz-
vi költségvetésének megtárgya-
lása és elfogadása volt.

Az elfogadott költségvetés
259 millió 81 ezer Ft -ot ter-
vez. A legfontosabb tételek:

- 28 millió 96 ezer Ft a város saját bevétele
- 59 millió 95 ezer Ft a köz-
ponti költségvetésből áten-
gedett személyi jövedelemadó
- 152 millió 353 ezer Ft a köz-
ponti normatív támogatás
- 18 millió 737 ezer Ft a tár-
sadalombiztosítási alapból
átvett pénzeszköz az egész-
ségügy finanszírozására

A leglényegesebb elem: az ön-
kormányzat nem tervezi helyi
adók kivételét az 1991. évre.

A kiadásokon belül a legfaj-
súlyosabb tétel az önkormány-
zat intézményeinek (általános
iskolák, gimnázium, óvodák, Mű-
velődési Központ, Szabadidő
Központ), a Polgármesteri Hi-
vatalnak és az egészségügyi
ellátásnak a működési kiadá-
sai. Ez tartalékkal együtt 223
millió 109 ezer Ft.

A legjelentősebb tervezett
felújítások:

- a Széchenyi u. 1.sz. alatti
épület felújítása
- Sportszarnok tetőfelújítása
- Hősök u. 3.sz. alatt Idősek
Klubja kialakítása
- Városháza felújítása
- A költségvetés 34 millió 936
ezer Ft-ot tervez ez évben fej-
lesztésekre, új beruházásokra.
Ezek közül a legfontosabbak:
- vasúti kőből útalap készíté-
se
- útépités a Micsurin téren és
a Liget utcában
- a 2.sz. Általános Iskola bő-
vítése
- szennyvízcsatorna építéséhez
hozzájárulás.

A költségvetési vita kapcsán feltűnt
az, hogy míg a 259 milliós költség-
vetést igen hamar elfogadták a kép-
viselők, addig egy másik ügy kap-
csán, néhány ezer forintos tételen
hosszabb időn keresztül folyt a vi-
ta.

- A képviselőtestület tagjai nem e-
lőször találkoztak ezzel a költség-
vetési tervezettel. A Pénzügyi El-
lenőrző Bizottság és a Gazdasági
Bizottság már többször tárgyalta,
végül e két bizottság tagjai egy
délután kettőkor kezdődő és késő es-
tig tartó együttes ülésen tételtől -
tételre megvitatták, számos helyen
módosítást javasoltak. E változta-
sok a tervezetbe beépültek, így
azok számára, akik a költségvetési
tervvel legtöbbet és valóban érdem-
ben foglalkoztak, a február 28-i e-
lőterjesztés átgondoltnak és megfe-
lölőnek tűnt.

- Az azt is jelenti, hogy az érdemi
munka a bizottságokban folyik?

- A döntéseket a képviselőtestület
hozza, de a nagyobb horderejű kér-
dések egy nagyon alapos előkészítést
igényelnek. Ennek hiányában a testü-
leti ülések -amint azt már néhány
példa bizonyítja- parttalan vitává
fajulnak.

-B3-

Közrend

Az elmúlt esztendő a hazai
bűnözés történetében az újabb
negatív csúcsok esztendeje
volt. Az ismertté vált bűn-
cselekmények száma 341 ezerre
emelkedett. Soha Magyarország
történetében ilyen sok bűn-
cselekmény nem történt és még
az sem fordult elő, hogy e-
gyik évről a másikra 116 e-
zerrel növekedjen a bűncse-
lekmények száma. Csak érde-
kességként említem, hogy 1975-
ben az ismertté vált bűncse-
lekmények száma 115.800 volt
országosan.

Sékés megyében az 1989-ik é-
vi 6218-ról 8909-re növeke-
dett az ismertté vált bűncse-
lekmények száma, ami 43,2%-os
növekedést jelent.

A közbiztonság Mezőberényben
is követte az országos és me-
gyei helyzetet, és szintén
romló tendenciájú. Az 1989.
évi 127-ről 197-re növekedett
az ismertté vált bűncselekmé-
nyek száma, ami 57,6%-os nö-
vekedést jelent. A bűnözés is
- összetétele miatt - a sú-
lyosabbá válás irányába mu-
tat. Hangsúlyozottan kerültek
előtérbe a társadalomra na-

gyobb veszélyt jelentő, foko-
zódó erőszakkal, gátlástala-
nabbul végrehajtott cselekmé-
nyek.

A bűnözés szerkezetében meg-
határozó szerepet tölt be a
vagyon elleni bűncselekmények
előfordulása. 1989-ben a 127
bűncselekményből 77, vagyis
61,6% volt a vagyonelleni, ám
tavaly a 197-ből 145, 73,6 %
volt ilyen jellegű. Mint lát-
ható, az e kategóriába tar-
tozó deliktumok adják Mezőbe-
rényben is az össz bűnözés
döntő többségét.

A leggyakoribb elkövetési mód
a lopás. A közösségi tulajdont
károsító bűncselekmények köré-
ben 60%, a személyek javait te-
kintve ennél is magasabb, 30%
fölötti. E bűncselekmények lé-
nyegesebb részét viszonylag
kisebb értékre, egyszerű mód-
szerekkel, és alkalmasszerűen
követették el. A személyi tulaj-
dont károsító lopások jelentős
hányadát a megfelelő őrizet
nélkül hagyott, nagyobb értékű
kerékpárokkal kapcsolatosan
követették el. A személyek java-
it károsító lopások elköveté-
sét jelentősen elősegítik az
állampolgárok vagyonőrző tevé-
kenységének hiánya, illetve e-
légtelensége. Az egyre nagyobb
tömegekben felhalmozódó érték-
tárgyak megóvása tekintetében
közömbösség tapasztalható a
lakosság részéről.

A közösségi tulajdon sérelmé-
re elkövetett bűncselekmények
között gyakori a munkahelye-
ken, építkezéseken a kiscépek,
szerszámok, anyagok eltulajdo-
nítása, de sok esetben nyújtó-
nak csábító lehetőséget az el-
hagyott területeken álló, nagy
értékű, őrizetlen munkagépek
is.

A mezőgazdaságban gyakori a
gépalkatrész, a termés, és a
műtrágya, valamint az üzema-
nyag lopás.

Mindkét tulajdonformában nö-
vekedett a betöréses lopások
száma is. Elsősorban a keres-
kedelmi egységek, vendéglátói-
pari üzletek a főbb célpontok,
de nem szűntek meg a gázcsere-
telepekre történő betörések
sem. Az eltulajdonított tár-
gyak között értékes műszaki
cikkék és készpénz mellett fő-
ként élelmiszerek, márkás ita-
lok, trafikárúk és gázpalac-
kok szerepelnek. Új jelenség-
ként tapasztaltuk a nagy érték-
ű állatok sorozatos lopását
is.

A közrend közbiztonság megí-
télésében ma már elengedhetet-
len a közúti közlekedés biz-

tonságának értékelése. Az elmúlt évben 44 személyi sérüléssel járó közlekedési baleset történt illetékességi területünkön. Ebből könnyű sérüléssel 28, súlyos sérüléssel 14 és halálos következménnyel 2 baleset végződött. A két halálos közlekedési baleset négy áldozatot követelt.

Természetesen a fent vázolt helyzet nem egyik napról a másikra alakult ki, hanem egy több éve tartó negatív folyamat eredményeként jött létre. E negatív tendenciát ismerte fel Mezőberény város vezetése, és a Békés Megyei Rendőrfőkapitányság vezetése. A negatív folyamat lassítása, megállítása, majd megfordítása érdekében 1990. május 1-i hatállyal egy speciális feladatokat ellátó Rendőrőrsöt hozott létre Mezőberény város illetékességi területén. Az Őrsön bűnügyi csoport, közrendvédelmi csoport és igazgatásrendészeti csoport működik. A nagyobb rendőri jelenlét természetesen nagyobb mennyiségű jogsértés ismertté válását is jelenti egyúttal. A bűnügyi csoport feladata Mezőberény és vonzáskörzetén belül elkövetett bűncselekmények felderítése és megszakítása, az elkövetett bűncselekmények feldolgozása. Az Őrs létrehozásával 24 órás folyamatos ügyeleti szolgálatot lehet működtetni, amely lehetővé teszi, hogy a nap bármely órájában rendőri segítséget kérjenek a lakosok, vagy panaszukat, bejelentésüket megtehessek.

A közterületen nagyobb létszámmal szolgálatot teljesítő rendőrök legfontosabb feladata a polgárok biztonságérzetének növelése. A lakosság jogos igénye, hogy a közterületen szolgálatot teljesítő rendőrhöz problémájával biztonságosan fordulhasson, ugyanakkor megfelelő biztonságot szolgáltatson a jogsértőkkel szemben.

Az igazgatás rendészeti szolgálat a lakosság részére hétfőtől péntekig reggel 7.30 órától 13.00 óráig ügyfélfogadást tart, amelynek során személyi igazolvány ügyeket, útlevelel ügyeket, közlekedési igazgatási ügyeket lehet intézni és nem kell emiatt a megyeszékhelyre utazni.

Az Őrs állománya fontos feladatának tartja, hogy Mezőberény város lakosságát a lehető legnagyobb mértékben kiszolgálja, a város közrend, közbiztonságát biztosítsa, a bűncselekmények számát vissza-

szorítsa, a már elkövetett bűncselekmények elkövetőit minél nagyobb számban felderítse. Ehhez a munkánkhoz kérjük a város törvénytisztelő lakóinak segítségét.

Mór-Baranyai Gábor
r.őrgy.
Őrsparancsnok

Mit tettünk tönkre az elmúlt hónapban?

A fenti címmel kívánunk egy rovatot nyitni lapunkban, felsorolását azoknak a károknak, amit mi, a város lakói okoztunk környezetünknek.

Az igazi öröm az lenne, ha ez a rovat üresen maradhatna, de sajnos eddig kitört kisfák, letarolt virágágyások, megrongált KRESZ-táblák, összefirkált falak jelezték az éjszakai vandalizmusok nyomait.

Íme, egy csokorra való, az elmúlt hónap "terméséből":

- A Belencéresi úti iskola előtt gyermekek áthaladását jelölő kresztáblát kihúzták.

- A Szent István utcában letört tábla.

- A Guttenberg és Luxemburg utca sarkán kihúzták a földből az oszlopot is (kresz táblával).

- Az orvosi rendelő előtti kő virágtartót felborították.

- A Rákóczi és Madách utca sarkon letörték a kresztáblát.

(1 db. kresztábla kb. 1000.-Ft/db.)

1 db. kiegészítő tábla 663.-Ft/db.)

A továbbiakban kérjük Tisztelt Olvasóink segítségét, amennyiben hasonló esetekkel találkozunk, jelezzék azt szerkesztőségünknek.

-M.P.-

Gimi 2.

A városunkba vissza - vissza téró vendégek szinte gazdasági csodaként emlegetik az utóbbi évek mezőberényi fejlődését.

Igazuk van, mert az országosan általános visszaesés éveiben gyarapodtunk látványosan, és még sincsen teljesen igazuk, mert ez az időszak egyáltalán nem volt csoda. A naprakész terveket, a letelepedések kihasználását, a példás összefogást nem a csoda szüli.

Az emberi alkotókészség az, ami csodálatos eredményeket érhet el.

Az itt élőknek természetes már mindaz, ami itt van, az idegen viszont igencsak forgolódhat a szép látványtól, ám hogy nem csupán futó pillantást vet a gimnáziumi diákotthonra, az bizonyos. Jelenkorunk építészeti remeke, óriási érték, egyik büszkeségünk. Lehet arról vitatkozni, hogy megérte-e az áldozatot, vajon van-e kézzelfogható haszna abból a helyi tanulóifjúságnak, vagy sem, ám nem érdemes.

Az intézmény itt van, gyarapodott vele városunk vagyona, és itt is marad. A miénk. De vajon tényleg úgy a miénk, ahogy elvárjuk? Vagy esetleg "város a városban", és semmi közünk hozzá, és nekik se hozzánk?

A diákotthon felépítésével - a kéttannyelvű oktatás bevezetése tette szükségessé és lehetővé - már hosszú távon nem fenyegeti a gimnáziumot az elnéptelenedés veszélye, de ez csak a mérleg egyik oldala. A másik oldalon áll a nyitott kérdések sora, feltevések, mendemondák, kérdések, melyeket eddig nem a megfelelő helyeken tettem fel, de beszélnek róla. Nevezetesen: az ideérkező és évekig itt élő gimnazisták jelentősen megnövelték a helyi hasonló korosztály létszámát, kikért összességében felelősséggel tartozunk. A felelősségvállalást viszont a téma rálátására való lehetőségnek kell megelőznie. E célból készítettünk interjút a helyszínen, ahol Dütsch Zsolt igazgató úr készségesen állt rendelkezésünkre.

Igazgató Úr! Az utóbbi időben jelentős változást érzünk a gimnázium korábbi szerepéhez képest. Éveken át szép rendezvény volt Gombavató, a Sándor-bál a Művelődési Központban, Ezek most más helyszínen szerveződnek, s úgy tűnik: egy beárkózási folyamatnak vagyunk tanui.

A körülmények kényszerítet - tek bennünket részleges változtatásra. A Gombavató zárt körű rendezvény lett, mert a rendező osztály nem lett volna képes a kiadások finanszírozására. Ugyanis a gimnázium nem vállalta eddig a rendezés költségeit, az a gyerekek zsebéből érintette. A Művelődési Központ ebben az évben már jelentős teremhasználati díjat kér, korábban ez a kiadás nem jelentkezett. A jelmezek szintén sokba kerülnek. Nem állíthat-

tuk megoldhatatlan feladat elé tanítványainkat, ezért döntöttünk így. A Sándor-bál esetben tárgyalások folynak a korábbi helyszín érdekében, és persze folynak a próbák is.

Egyetértek azzal, hogy mindkét rendezvény hagyományosan szép színfoltja városunknak, és ha ez az elvárás a jövőben is jelentkezik, ismét a régi formában rendezzük meg, de úgy, hogy ne a rendező osztály viselje a költségeket. Ám arra számítani kell, hogy a régi jó családi hangulat már nem jön vissza, mert a kéttannyelvű oktatás bevezetésével, a fluktuációval a régi diákok és a jelenlegi tanárok már ismeretlenként fogják üdvözölni egymást.

- Az előbbieket közvetlenül érintették mezőberény lakosságának a gimnáziumhoz kötődését. A diákokon belső életének hatása közvetett módon érint bennünket. Szárnyra kapott egy olyan nézet, mely szerint a kollégisták nem tudnak mit kezdeni a szabadidejükkel. Kiknek a felügyeletével, és milyen programokat szerveztek tanulóitoknak?

- A diákoknak hétközben rendkívül kevés szabadideje van. Ez a feszített ütemű tantervi követelményeknek egyenes következménye: a becsületos felkészüléshez igen sok idő kell. Az ifjúság javaslatait figyelembe véve igyekeztünk megfelelő szórakozásról, programról gondoskodni. Így például van rendszeres színház látogatás, kondicionáló terem, osztályrendezvények, kirándulások. Számítógépünk és saját könyvtárunk is van. Hétvégén hazautazás van, ám a megemelt utazási költségek miatt jelentős számban maradnak itt diákok. Természetesen mindig van beosztott felügyelő nevelő, de hétvégén igazi belső programot nemigen szervezhetünk. Anyagiilag a diákokon bővítése a szükséges technikai berendezések beszerzése nagy terheket jelentett, de ezek megoldása után nyilván több lehetőségünk is lesz majd anyagiilag is a szabadidős programok támogatására.

- Az általános iskolákban most végzők szülei nem értik, hogy nagyon jó eredményű végzettség esetén sem kerülnek be a kéttannyelvűbe gyermekeik. Úgy gondolják, talán ennyi előny "járna" a helybelieknek.

- Következésképpen kivitelezett központi előírások szabályozzák a német tannyelvű tagozatra való felvételt. Egy bizonyos képességi szint elérése szükséges a bekerüléshez, s ez egyenlő esélyt biztosít minden jelentkezőnek, az általános iskolai eredményétől függetlenül. Mivel az egész országból jelentkezhetnek a tanulók, elméletileg előfordulhat, hogy minden helybeli felvételt nyer, ha a képességvizsgán ők érik el a legjobb eredményt. Ez persze fordítva is igaz. Ha megváltozna a felvételi rend, és megszűnne a képességvizsgálat, az azt is jelenthetné, hogy nem megfelelő tudás birtokában jelentős tanévvégi lemorzsolódással kellene számolni.

Az általános tagozatra való bekerülésnél az adott keretszám betöltendő mindazok köréből, akik elvégezték az általános iskola 8 osztályát. Ez azt is jelenti, hogy az osztályok összetétele tanulmányi eredmények szerint gyenge is lehet, s igen meglehetősen az ott tanítók dolgát. Ám ez nem érinti a továbbtanulni vágyó tehetségesebb diákok felkészülését, mert a tanórákon biztosítjuk a képességük szerinti továbbhaladást.

- Az elmúlt év végén nyilvánosságra hozták az egyetemre való bekerülések lehetőségét a kéttannyelvű oktatásban résztvevő tanulók esetében. A jelenlegi tanévben pedig mindezt megcáfolták. A tanulók elkeseredtek, a szülők fölháborodtak.

- Eredetileg a diákok arra kaptak ígéretet, hogy megtanulnak egy idegen nyelvet, a németet. Időközben a Művelődési Minisztérium egyik munkatársa Boldizsár úr tájékoztatást adott a gyerekeknek, mely egy teljesítménycentrikus emeltszintű érettségi lett volna, amely mind a szóbeli és írásbeli résznél egyben felvételi vizsgát jelentett volna. Ez a tervzet akkor még nem lett egyeztetve a felsőfokú intézményekkel, ennek ellenére többen kész tényként kezelték. A választások után Boldizsár úr elkerült a minisztériumból és a programot törölték. Visszaállt az eredeti állapot.

- Hogyan látod ezek után a gimnázium jövőjét?

- Városunknak feltétlenül szüksége van a gimnáziumra. Bár ez a kéttannyelvű oktatási forma mint kísérlet lazárul, helyben is biztosítani kell az idegen

nyelv oktatását, mert nyelvtudás nélkül elképzelhetetlen országunk felzárkóztatása Európához. Bővíteni kívánjuk a nyelvek választékát, s a jelenlegi oktatás stabilizációja közben előre gondolnunk kell más képzési formákra is, amelyeknek figyelemmel kell kísérni a jelentkező munkaerőigény szempontjait is.

- Sokféle suttogást lehet hallani arról, hogy hova is kellene tartoznia a gimnáziumnak. A helyi önkormányzathoz, vagy más szervhez. Ez nagyon fontos kérdés, hiszen egyfajta minősítést is jelent: elvárják tőled, hogy mint a helyi gimnázium igazgatójának, a Mezőberényhez való kötődésed nagyon fontos legyen.

- Oktatási szempontból lényegtelen, hogy megyei, vagy önkormányzati irányítás alá kerül az iskola. Eddig is Mezőberényé volt, s ezután is annak kell lennie. Szakmai irányítás szempontjából az iskolának autonómiát kell élvezniük. Jó lenne, ha mindenki személyes ügyének tekintené a gimnáziumot, mert csak akkor lehet jövője az intézménynek.

- Az iskola belső életét nem ismerő számára legfeltűnőbb a tantestület erős fluktuációja. Állítólag sorozatban mennek el azok a pedagógusok, akik népszerűvé válnak a diákság körében.

- Az élethez tartoznak a személyi változások. Voltak olyan tanáraink, kik nagyobb fizetésért, nagyobb lakásért távoztak innen, voltak, akik családi okokból, vagy a családi állapotukban beállt változások miatt, persze voltak olyanok is, akik eleve egy közbülső állomásnak tekintették Mezőberényt. A német állampolgárságú pedagógusaink itt dolgozását államközi szerződés rögzítette ez azonban a két német állam egyesítése után hatályát veszítette. Jelenleg munkajogilag nem tisztázott a helyzetük.

Szerencsére van már a minisztériumban olyan felelős személy, aki meg kívánja kötni az új államközi szerződést. Tulajdonképpen ettől függ, a német állampolgárságú tanároink helyzete. A magyarok esetében pedig folyamatban vannak a tárgyalások.

- Köszönjük a beszélgetést!

— FÜL—CSATT.—

Interjú Dr. Tordai Lajossal

1927. szeptember 13-án született Mezőberényben és itt is élt, míg iskoláit végezte. 1951-ben felvételt nyert a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyészmérnöki Karára, ahol 1956-ban diplomázott.

1956 októberét tartalékos tisztitanfolyam hallgatójaként érte meg, október 31-én, mint megbízhatatlannokat, az egész évfolyamot leszerelték. (Nem véletlen, hisz az októberi forradalom a Műszaki Egyetemről indult el!)

1956 május 1-től dolgozott a Budapesti Szesziparba, először gyárlómérnök-ként, később üzemvezetőként. 1962-ben az Országos Tervhivatalba került, ahol kezdetben főelőadóként majd osztályvezetőként végezte munkáját, mindvégig élelmi-szeripari területen. 1976 óta a Budafoki Élesztő és Szeszyár igazgatója, ahonnan ez év január 1-én, 63 évesen ment nyugdíjba.

Az alábbi rövid kis riport január 25-én készült, a Budapesti Baráti Kör összejövetelén.

- Tordai Úr! Most, itt a beszégetésünk alkalmával Ön egy nagyon szép szakmai életpályát vázolt fel. Munkája során mik voltak a mozgatórugói?
- Érdeklődésem mindig a közgazdaságtan felé irányult, elsősorban a termelés közgazdasági kérdései érdekelték. Míg az Országos Tervhivatalban dolgoztam, a Közgazdaságtudományi Egyetemen mérnök-közgazdász diplomát szereztem. 1970-ben doktoráltam, a disszertációm témája a mezőgazdasági üzemek tartósítási tevékenysége volt.
- A vállalat élére kerülve is megmaradt ez az érdeklődés?
- A gyáron belül is elsősorban a közgazdasági kérdések felé fordultam. Természetesen itt a termelés mindennapos problémái, ill. ezek megoldása állandó feladatot jelentettek.
- Mi jelentette a legnagyobb problémát?
- Ez a gyár az ország egyetlen sütőélesztő gyára. A sütőélesztő 7 napig áll el, nélküle nincs kenyér sem. Ez egy állandó stresszhelyzetet idézett elő, hisz a gyár 2-3 napig tartó leállása az ország kenyérelátásában elképesztő gondokat okozott volna.
- Ön gyárigazgatóként hogyan élte meg a rendszerváltást?
- Ez egy természetes folyamat volt. A gazdasági szférában dolgozó szakemberek számára már évekkel ezelőtt nyilvánvaló volt, hogy a gazdasági csődtömeg miatt elkerülhetetlen az összeomlás.
- Miért éppen most ment el nyugdíjba?

- A vállalat átalakulás, privatizáció előtt áll, külföldi cégek érdeklődnek iránta. Ha valaki ehhez a feladathoz hozzákezd, ezt 10 évig kell felelősséggel végigcsinálni, egy más szerkezetet, más gondolkodást kialakítani. Ezt egy 63 éves ember már nem tudja főlvállalni.
- Itt, az est folyamán, Csevenák Pál Miklós polgármesterrel beszélgetve szóba jött, a volt mezőbernyiek miben tudnak segíteni?
- Segítünk, amiben tudunk. Én a megye élelmiszeriparát jól ismerem, ezt is lehet esetleg hasznosítani.
- Köszönöm a beszélgetést!

— B. J. —

Ha én utca lennék

Nehezen képzelhető el ugyan, ám van olyan világváros, melyben nincs utcánév és házszám. A levelek azonban éppúgy eljutnak a címzetthez, mint ahogy az odaérkező látogató is gond nélkül megtalálja a keresett helyszínt. Szervezés, és természetesen helyismeret kérdése az egész.

Van olyan ország is, ahol bölcs elölrelátással, számokkal jelölik az utcákat, legalábbis egyes városokban. A számok ugyanis jelenlegi tudásunk szerint állandónak tűnnek. Azután vannak országok, melyekre jellemző, hogy utcáik, tereik elnevezését úgy változtatják az ott lakók, mint a higiéniát kedvelők váltják magukon az alsóneműt...

Ha én utca lennék, ragaszkodnék első elnevezésemhez, ezzel is kinyilvánítva hűségemet, melyet a hagyományok iránt érzek szinte tisztelettel, azoknak adózva, kik megépítettek.

Büszkén viselném tehát első nevetem, számomra az idők végezetéig fontosabb lenne ez minden csőtörésnél, bontásnál és átépítésnél, mert utca-személyiség-fejlesztésem minden szakaszában én ugyanaz maradhatnék, mint ami voltam...

Ha én utca lennék, fittyet hánynék a politikai csatározások felejtést elősegítő hazugságaira, melynek során aktuálisai kinevezett új hősök, szimbólumok emeltetnek kötelező példaképpé. Így persze megóvhattam volna magam a névcserétől akkor is, ha történetesen az én követutamon cipelte volna saját kezében Szalinovszkij marsall a sarlót és a kalapácsot... Nos, ha utca lennék, én bizony összefogásra szólítanám föl utcatársaimat és egyszerre dobnánk le házszámabláinkat, az azokon bizonyítottan méltatlanná vált nevek, események szerepelnek. A nagy csörömpölésre biztosan felfigyelnének az emberek,

és elgondolkodnának: "Hova vezet a Népköztársaság útja? A köztársaságba? Vagy már benne is van?"

Persze, ha utca lennék, tudomásul venném azt is, hogy az emberek fejébe olyan sok mesterségesen összekuszált emléket tömtek már, hogy nem is lehet esélyem eredeti nevem visszakapására. Így némi megalkuvással abban bíznék, hogy bőven akadnak saját nemzeti fölemelkedésünkért, vagy fennmaradásunkért

harcolók, kiknek emléke elősegítené történelm-tudatunk tisztulását. Több, mint bizonyos, hogy az itt éltek között is találánánk személyeket, hiszen már életükben is példaképeinkké váltak...

Az utcák új névvel történő ellátása sok pénzbe fog kerülni. Az átkeresztelés talán az érintett lakóknak kellemetlenségeket is okoz majd, hiszen az igazolványokba át kell vezetni az adatokat, s ez időt vesz majd igénybe.

A házzsámablák költségei nyilván az önkormányzatot terhelik, az adatok átvezetése pedig a hivataloknak jelentős többletmunkát ad.

Feladat tehát van, elvégzendő munka is akad bőven. S eközben legfontosabb tényezővé válik a lakosság megértése, egyetértése. Ha én utca lennék, ez utóbbira számítanék leginkább, mert vallom, hogy ez a folyamatom része a történelmi igazságszolgáltatásnak, melynek mindannyian adósai vagyunk annyiban, hogy pénzt, időt, fáradozást ne sajnáljunk tőle.

-csatt-

Nőnapra

Kedves férfitársaim!

Ne mondják azt március 8-án, a virág átadásakor a szebbik nemnek, hogy "persze egész évben benneteket ünneplünk. Mert hivatalosan kinevezett ünnep egy évben csak egy van. Ne tegyenek be nem tartható ígéretek. S ne kérdezzék, hogy mikor lesz férfinap."

Kedves Szebbik Nem!

Önök e napon virágokat kapnak. Gyönyörű csokrokat, vagy az egy szál virág szeretettel átadott szépségét. S biztosan hallják azt a sokszor elmondott mondatot is, hogy nem csak ezen a napon emlékezünk meg mindennapi fáradtságos munkájukról, szépségükről, szeretetükről. Inkább őrizzék meg a virág szépségét, s higgyék el minden szónoki fogás nélkül: Nem csak ezen a napon gondolunk Önökre!

— FÜL —

Kik hű fiaai vagytok e hazának
Kik éltetek érte és meghaltatok,
Hallgassatok reám, élők a hazában!
S ti a sírokban - halhatatlanok!
Hozzátk szől e jó édesanyának
Legszegényebb, legszeretőbb fia,
Hallgassatok rám! -Az igazi könyörgést
Istennek is meg kell hallgatnia

Én, ki a véretem könnyekbe sírom,
- ki ne siratna haldokló anyát? -
Ki szánná vérét, anyjától vett vérét,
Ha megmenthetné a halót magát?
Én, aki virrasztok a haldoklónál,
Míg jönnek a félelmes éjjelek
Én elhagyottan könyörgök hozzátok:
Testvéreim, jertek, segítsetek!

Csak nézzetek ki a sötét éjjelbe!
Ott leskelődnek a szörnyetegek
Úzzétek a gyávát el...hisz ébren
Nem néznek farkasszemet veletek!
Oh, keljetek fel! Ily viharos éjben
Ily vész éjben ne aludjatok!
Az éjnek álmdarait nézzétek!
Vagy a sötétben megvakultatok?

Hát aki lát, remél, hát aki érez,
Kétségbeessék a veszély fölött?
Ki a hazáért ontáná el a vérét
Bánatban haljon el -gyávák között?!

Testvérek! Még nem mostoha anyátok

E szép haza, jertek segítsetek!

Oh jöjjetek, mert nem lesz MAJD ANYÁTOK!

S fogtok e aztán élni gyermekek?!

T.A.

1991 március 15

Március 15-e megünneplésére készülünk. Egy nagyon szép előadásra invitáljuk Mezőberény valamennyi polgárát. Egy előadásra, mely mesél a forradalmak történetéről, 1848 márciusáról, a szabadságharcról és annak fájdalmas bukásáról, de mesél mindennapjainkról, rólunk, mindannyiunkról.

Az előadás ideje: március 14-én, este 6 órakor a Kossuth téren. Másnap, 15-én, délelőtt 10 órakor városi ünnepség, koszorúzás a Petőfi szobornál, 11 órakor megemlékezés a Körös-hídnál, a Petőfi emlékműnél.

Mindenkit szeretettel várunk!

Képviselőtestület.

Európa csendes...

Európa csendes, újra csendes,
Elzúgtak forradalmi...
Szégyen reá! lecsendesült és
Szabadságát nem vívta ki.

Magára hagyták, egymagára
A gyáva népek a magyar:
Lánc csörög minden kézen, csupán a
Magyar kezében cseng a kard...

Ami rajtuk múlik ...

Alig telt el két hónap az 1991-es évből, iskoláink már az 1991/92-es tanévet készítik elő. Nagyon pontos, gondos előkészítésre van szükség ahhoz, hogy zökkenőmentesen kezdődhessen a munka szeptemberben, tanulónak és pedagógusnak egyaránt.

A legnehezebb feladatok egyike az általános iskolai elsőosztályok beindítása.

Vajon hány gyerek iratkozik be az adott évben? Hány fős osztályok indulnak? Ehhez hány pedagógusra van szükség?

Néhány éve a felmerülő kérdések sorát bővítik a különböző tanítási módszerek is, hiszen újabbak és újabbak látnak napvilágot szinte évente. Vajon melyik a leghelyesebb? Melyik biztosítja az elkövetkezendő években szereshető ismeretek elsajátításához legmegfelelőbb alapot a gyerekeknek?

A cél mindegyik esetben azonos - a matematikai alapismeretek és az olvasás és az írás készségszintre emelése stb - különbség elérésén hogyanjában rejlik.

Még a pedagógusok között azonos a nézet a módszerek helyessége tekintetében.

Iskoláink szabad kezét kaptak és adtak a pedagógusoknak abban, hogy maguk határozzák meg, milyen típusú osztályokat indítanak az adott évben.

Választási lehetősége - bizonyos mértékig - a szülőknek is van, de ahhoz, hogy tudják milyen osztályba irassák gyermeküket - melyik nekik a legjobb - ahhoz tudniuk kellene, melyik módszer mit takar.

Döntésük megkönnyítésére olyan pedagógusokat kerestünk fel, akik már évek óta próbálkoznak a leghelyesebb, legeredményesebb út kidolgozásával. Ők vallanak eddigi munkájuk lényegéről, tapasztalataikról.

Az egyik legismertebb, legelterjedtebb a

"Lovászné-féle" módszer, melyről Kovács Erzsébet tanítónő kérdeztük:

A "Lovászné-féle" intenzív olvasástanítási módszer az 1986-os évtől vált választható módszerre. A Tankönyvkiadó akkor jelentette meg a programra írt (Betűvásár, Gyermevilág) két kötetes tankönyvet. Azóta az ország minden megyéjében, e módszer szerint tanul sokezer gyermek.

A módszer eredményesen szolgálja mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás ügyét. Az iskolába kerülő gyermek betűhségét maximálisan kielégíti. Gyorsított ütemű, betűcsoportonkénti betűtanítás, ezért intenzív.

A hagyományos módszertől eltér lényeges dolgokban.

- elhagyja a szótagolást
- feleslegesnek tart mindenfajta olvasás-előkészítést, mivel ez az olvasás megtanulását, és az ennek nyomán keletkező olvasásmotivációt késlelteti
- a hosszan elnyújtott betűtanulás helyett gyorsítottan, betűcsoportosan ismerteti a betűket, a biztos betűismeretet a lehető legrövidebb időn belül éri el

Évkezdéskor az első hét a gyermekek megismerésével telik, de szeptember végére, október elejére a tanulók az összes kisbetűvel megismerkednek. A képes betűtanítás során két naponként 6-6 betűt tanulnak a gyerekek. A tanult betűk rögzítését gyakorló foglalkozásokkal és napi ismétlésekkel biztosítják.

Megoldódik az óvoda és az iskola közötti átmenet problémája.

A "Betűvásár" első felében óvodában tanult versek, mondókák, dalok találhatók, a kezdő olvasók ezekben böngészik a tanult betűket.

A program olvasva írató, amelyben az olvasás-írás tanulás szinte párhuzamosan történik. A módszer egyetlen taneszköze (a vonalas írásfüzet mellett) a kétkötetes munkatankönyv és annak segédeszközei. A könyvek jellemzői, hogy magukba foglalják a hagyományos értelemben vett ábécés könyvet, és olvasókönyvet, az olvasási feladatlapot, és az írás munkafüzetet.

Néhány éve, országos szinten is, előtérbe került a "Zsolnai" -program. Alsó tagozatban a Martinovics utcában dolgozó tanítónők, felsőben Schupkégel Sándorné tanít e módszer szerint.

A hagyományos magyartanítással szemben nagyon sok előnye van. Nemcsak írást, olvasást, fogalmazást, nyelvtant tanít, hanem ezeket részre bontja (nyelvészet, helyesírás, helyesejtés, nyelvtörténet, beszéd-készség-fejlesztés stb.) Nemcsak olvasni tanít, hanem előadni, közönség előtt verset és prózát egyaránt, mindezt

helyesejtéssel, hiszen 1. osztálytól feladat a tiszta artikuláció, a jó hangsúly, a megfelelő ritmus és hangerő.

Nagy előnye, hogy már alsó tagozatban elkezdik a tanulók a szövegek feldolgozását. Megtanulják a lényegkiemelést, tömörítést, később kiselőadás-sá feldolgozni és mindent előadni. Nagy gondot fordít a kommunikációra. Gyakran kell a gyerekeknek különböző élethelyzetekben feltalálniuk magukat, eligazodni, az alkalomhoz illően viselkedni, beszélni. Színvonalas, el nem kötelezett az irodalmi anyaga: igen gazdag a magyar-ill. világirodalmi válogatása. Módszerében a csoportfoglalkozás a lényeges, de ezen belül is a differenciálásra kell törekedni. Felzárkóztatásra és tehetséggondozásra egyaránt alkalmas - egyéni véleményem, hogy az utóbbira lényegesen jobban. Nagyon sok anyagot kell megtanítani, nehéz feladat elé állítja a nevelőt és tanulót egyaránt a megtanítandók emelt színvonala, de aki azt akarja, hogy gyermeke többet, korszerűbbet, értékesebbet tudjon, s mindezt elő is tudja adni, az válassza ezt a tanítási programot. De csak annak érdemes választania, aki mindezek mellett azt is belátja, hogy ebben a programban többet kell áldozni a kultúráért.

Az 1.sz. Általános iskolában a Zsolnai-program iskolaotthonos formában működik.

A gyerekek 8-tól fél 5-ig az iskolában vannak, (tízórait, ebédet, uzsonnát kapnak) ahol két nevelő váltva foglalkozik velük. A tanítás tantárgycsoportban történik. Az egyik tanító pl. magyart és éneket, a másik matematikát, környezetet és készségfejlesztő tárgyakat tanít. Ez a fajta oktatási és tanulási forma lehetővé teszi, hogy a nevelő saját tantárgyával elmélyültebben tudjon foglalkozni.

A délelőtti órákon szerzett ismereteket másnap délután a gyerekek ugyanazzal a pedagógussal gyakorolják. Ezek a délutáni foglalkozásokon lehetőség van az esetleges hiányok pótlására, illetve a tehetséggondozásra. Ekkor készítik el a tanulók a házi feladatot is, így minimálisra csökken az otthoni tanulmányi munka, segítséget nyújtva ezzel a szülőknek.

Kikapcsolódásként a gyerekek szervezett játék, sport, kulturális, manuális foglalkozásokon vesznek részt.

A tantermek felszereltsége, a berendezése otthonos, barátságos légkört teremt. Mivel egy-egy osztály tanulói egész nap együtt vannak, jobban ismerik, segítik egymást, így az egészséges, iskolaotthonos oktatási formának közösségformáló ereje van.

Nem képvisel külön módszert, mégis meg kell említenünk az 1.sz. Általános Iskolában működő testnevelés tagozatot. Elnözetes felvételi vizsga után gyűjtik össze városunk legtehetségesebb gyerekeit. Az itt folyó munkáról faggattuk Siklósi Istvánt.

Iskolánkban 9 éve működnek testnevelés tagozatos osztályok. Jelenleg mind a 3 évfolyamon egy-egy tanulócsoporttal. Céljaink a testnevelés-tagozattal:

- egészség megőrzése, betegség megelőzése az általános kondíció javításán keresztül.
- mozgásigény kielégítése, irányítás, szakszerű felügyelet mellett
- egészséges, mozgást és sportot szerető, aktívan végző emberek kibocsátása nyolcadik osztály után

Feladataink:

- utánpótlás nevelés a város sportegyesületei részére
- sportági minőségi munka, minél jobb eredmények elérése a versenyeztetésben

Ezek elérése érdekében végezzük munkánkat az első osztálytól a nyolcadik osztályig. Alsó tagozatban elsősorban általános képességfejlesztés folyik, heti 4 tanítási órában, és az ezt kiegészítő tömegsport foglalkozásokon, amely időtartama heti 3 óra. Az utóbbi említettek kiegészítik az órai munkát, lehetőséget adnak az órán végzetek gyakorlására és ellenőrzésére. Így lehetőségeket kínálunk a játék igény kielégítésére.

5-8 osztályban szintén heti 4 testnevelés órán foglalkoztatjuk a gyerekeket, s ehhez kapcsolódnak a sportági edzések, melyek délutáni elfoglaltságként kötelezőek.

Szerencsére elég bő választék áll a gyerekek rendelkezésére a sportág választásnál, negyedik osztály felévkor: atlétika, asztalitenisz, labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, tenisz, sakk, jazz-tánc, s remélhetőleg egy-két éven belül ritmikus sportgimnasztika is választható lesz.

Megkíséreljük a magasabb szintű testi nevelést egy magas szintű szellemi fejlesztéssel párosítani. Ennek első lépése, ebben az évben a tagozatos első osztályunk Zsolnai program szerint tanulja az anyanyelvet, - erről külön írnunk - és angol nyelvi szoktató foglalkozásokon vesznek részt a gyerekek.

Ezeket a lehetőségeket szeretnénk a következő években is megadni a tagozatos osztályoknak.

Az újszerűségben rejlő lehetőségek keresése ösztönzi a pedagógusokat arra, hogy az 1991/92-es tanévben újabb módszerrel is próbálkozzanak. Ez, a külföldiek érdeklődését is felkeltő

"Tolnainé-féle" módszer.

Hegyiné Serfőző Máriával beszélgettünk ennek lényegéről.

Könnyű és egyben nehéz is olyan módszerről írni, aminek nincs hagyománya iskolánkban.

Könnyű, hiszen "messziről jött ember, azt mond amit akar", - nehéz, mert röviden, saját tapasztalat nélkül 1-2 órai bemutató órákból és az ott tanító pedagógusok és gyerekek lelkesedéséből kell összefoglalót adni.

Pár évvel ezelőtt a HÉI műsorában Sugár Andrással beszélgettünk egy tanító néni a módszeréről, ami könnyűvé teszi az összevonást a hangoknál és 2 hónap alatt játékosan megtanítja a gyerekeket olvasni.

Tolnai Gyuláné "Matematikai logikára épülő anyanyelvi programozó módszere" az országban most kezd elismertté válni és ismertté, amikor már határainkon túlról is érdeklődnek iránta. A módszer kidolgozását 1973 óta folytatja, alakítja, hiszen módszerének legelső pozitívuma, hogy nem írászattal, hanem szóval, szóval írászattal alakult, formálódott, hiszen Tolnai Gyuláné 1-2 osztályosokat tanított évtizedeken keresztül.

A módszer lényege a programozott, azaz a pontosan irányított játék. Azonban ez az anyag nem száraz, nem gépies és nem hosszadalmas, mert a sok kép rendkívül látványossá teszi és sok játék, mozgás, ötletesség színezi a feladatokat. A gyermeket engedi úgy játszani, hogy közben az általánostól eltérő magas színvonalú feladatok megoldását is

játszi könnyedséggel végzik, fizikai és pszichikai lazítás következtében.

Régi igazság, hogy minél több érzékszervet kell bekapcsolni a tanulás folyamatába, annál biztosabb a siker. Sok benne a hallási tréning, a képi szemléltetés, játékos mozgás, memória fejlesztés. Az egész anyag egy jól megszerkesztett rendszer. Nagyon aprólékosan lépésről-lépésre kidolgozott hangtanítás, hangösszevonás, szótagolás, amihez szép olvasmányok, ötletes írástanítási füzetek társulnak. Sok a találgatás kérdése, a mondóka, a vers. Az első osztályos anyag feldolgozása 5 tematikus egységben történik. Egy-egy témakör két-két hónapra tervezett így a tanév 10 hónapjában ötszörösen történik a bevezetés az ismétlések programvariációival.

Az állandó, minden órán visszatérő ismétlés lehetővé teszi, hogy október végére minden gyermek tudja írni-olvasni a betűket. Ez a döntő szakasz, a gyorsított írás-olvasás. Az állandó ismétlés miatt nincs kudarc élménye a gyerekeknek. A jó képességűek nehezebb feladatokkal haladhatnak, a gyengébbek az állandó ismétlésekkel megerősítve szerzik meg a tudást.

A programfal egyaránt követel szóbeli, írásbeli és ábrázolási megoldásokat. Fejleszti a probléma meglátó és megoldó képességeket. Magasfokú aktivitást vált ki, pontos munkavégzésre készíti a tanulókat. A szavak program lehetősége szükségessé teszi a sokszori leírást, így szilárd nyelvtani helyesírási bevezetés biztosít. Az írástanítási füzetek segítik a tetszetős, szép írást.

A matematika állandó jelenléte folyamatosan biztosítja a nyudodt figyelem, a tudatosság fejlődését. Az eredetiség, nyitottság, rugalmasság létét lehetővé teszi a tantárgyak teljes komplexitása. A teljes munkatérmi oktatás folyamán az olvasással való kapcsolat igen pozitív lesz, olvasó ember válik belőlük.

S végül, hogy miért választottam ezt, a teljesen új módszert, annak magyarázataként csupán egy idézetet mondanék: "Ha valamennyien meg tudunk szabadulni belső feszültségeinktől, azt a szemünk azonnal tükrözi azzal, hogy jobban ki nyílik, kifényesedik. Tegyük meg ezért mindent, hogy gyermekeink szeme fényesen ragyogjon!"

Felkerestük, a városunkban működő két általános iskolát is, hogy néhány, a leendő első osztályosokra vonatkozó információkat kapjunk. Tájékozódjunk, vajon hány első osztályos várható az 1991/92-es tanévben, hány tanulócsoporthoz indítanak, milyen létszámmal, milyen gondokkal küszködnek az előkészítés időszakában.

A 2.sz. Általános Iskolában Szentpéteri Eszter igazgatótól kaptunk választ kérdéseinkre.

A gondok és problémák az induló első osztályok esetében mindig halmazottan jelentkeznek. A legfontosabb kérdés, vajon hány gyerek fog beiratkozni iskolánkba. Természetesen az óvodáktól kapunk egy összesítést a nagycsoportosokról, de még nem sokat jelent. A nyári időszakban születettek közül többen maradnak még az óvodában. Azt sem tudhatjuk biztosan, hány fő fog a másik iskolába jelentkezni. A körzethatár, egy régebbi megállapodás szerint, a Gyomai út, Liget utca vonala. De ehhez sem lehet szigorúan ragaszkodni. Az 1.sz. Általános Iskolába, a testnevelés tagozatos osztályba a város minden részéből nyerhetnek felvételt a gyerekek.

Ha mindezeket figyelembe vesszük, akkor nyilvánvaló, hogy ilyenkor, február végén, sajnos még csak várható létszámról beszélhetünk. A sajnos kifejezést azért használtam, mert ilyenkorra már pontos létszámot kellene tudnunk. Február 28-án ugyanis a tankönyvrendelések határideje és az iskolai beiratkozás, mely után megfelelő adatokkal rendelkezünk, csak áprilisban lesz.

Hosszas kalkulációk alapján az 1991/92-es tanévben 72 első osztályosra számíthatunk, de ennél több gyermeket is szívesen fogadunk. Ez nem tartalmazza a Speciális Tantervű Általános Iskolába kerülő gyermekek számát, akik egyébként ide tartoznak iskolánkhoz.

Ha a tervezett létszám lényegesen nem fog változni, 3 osztályt indítunk. elhelyezésükkel - ha épületeink állagát figyelmen kívül hagyjuk -, és az alapvető feltételek biztosításával nincsen nagyobb gondunk. Tanítónőink közül kiválasztottuk az induló osztályok vezetőit. Személyük ismeretében, előreláthatólag a Lovász- és a Tolnainé-féle módszerrel kezdik a munkát.

Az új tanévben már nem egy

kezdő osztályban tartunk német nyelvi szokatató foglalkozásokat - heti 1 órában -, hanem mindegyikben, ezzel is gazdagítva oktató-nevelő munkánkat.

Szeretnénk még vonzóbbá, érdekesebbé tenni az iskolai munkát a gyerekek számára, akiket most is szeretettel várunk.

Az 1.sz. Általános Iskolában az alsó tagozatban dolgozók munkaértékelésén találkoztunk az iskola vezetőivel, és a tanítónőkkel. Az itt elhangzottak egyben válaszok is kérdéseinkre.

Az egyik legnagyobb problémát okozza - ebben az iskolában is -, a beiratkozás és a tankönyvrendelés időpontja. Itt is csak megközelítő létszámot tudnak mondani. A tervezés alapján 82 főre számítanak. Ezt figyelembe véve 4 osztály indul majd, három 24 fős és egy kislétszámú.

Döntöttek az osztályvezetők személyét illetően is.

Az 1/a osztályba azon gyerekek jelentkezését várják, akik a Zsolnai program szerint szeretnének tanulni és vállalják az iskolaotthonos (napközis) formát. Tanulható nyelv a német.

Az 1/b osztályba - az előzetes testnevelés-felvételi után - a legjobb képességű gyerekek kerülnek és angol nyelvet tanulnak majd. Ebben az osztályban a munka a Tolnainé-féle módszer szerint fog folyni.

A Lovász- és a Tolnainé-féle módszerrel tanulnak majd a gyerekek az 1/c osztályban, és francia nyelvi szokatató foglalkozásaik lesznek.

A negyedik - kislétszámú első osztályba azok, az óvoda által javasolt gyerekek kerülnek, akik koruknál fogva iskolakötelesek, de veszélyeztetettek vagy még nem iskoláérettek.

Az előzőek ismeretében a szülők kérhetik a beiratkozásnál - a 24-es létszám eléréséig -, hogy melyik osztályba szándékoznak adni gyermekeiket.

Szinesíti a tanulható idegen nyelvek skáláját a szlovák nyelv is, melynek megszeretetésével egyes óvodai csoportok már próbálkoznak. Kiegészítő, - a kötelező idegennyelv mellett - napi 1 órában választhatják majd az elsősök.

Arra a kérdésünkre, hogy ezek az osztályok hol lesznek elhelyezve - mivel a Népköztársaság úti iskola sorsa még nem dőlt el - nem kaptunk (kap-

hattunk) választ.

Mindkét iskola pedagógusai hiszik és vallják azt, hogy bármelyik módszer alapján tanulnak is a gyermekek, a cél ugyanaz:

"... gyermekeink szeme fényesen ragyogjon!"

A leírtak alapján elmondhatjuk, hogy az iskolavezetők és a pedagógusok megtették az első lépéseket a zökkenőmentes tanévkezdés érdekében. A következő lépés, a szülők részéről, hogy döntsenek, melyik tanítási módszert választják gyermekük számára, az önkormányzat részéről, hogy felelősséggel döntsön és biztosítsa a legalapvetőbb - intézményi - feltételeket az oktató-nevelő munkához.

— J. A. —

FIGYELEM!

Keresem a mezőberényi -

Berg Mihály téglagyári munkás (1887)

Bokor János gazdálkodó (1888)

Dombi András gazdálkodó (1888)

Eiler Ádám kisbirtokos (1897)

Herter Ádám k.végrehajtó, hadirokkant (1880)

Herter Márton kőműves, italmérő (1880)

Mészáros Pál gazdálkodó (1881)

Perei János gazdálkodó (1892)

Rau Ádám kisbirtokos (1888)

Schupkégel Mihály gazdálkodó (1878)

Székely Lajos MÁV altiszt (1873)

Szugyiczki György gazd. (1878)

Takács Imre vasutasalkalm. (1892)

Weidmann Mihály patkolókovács (1894)

Zolnai András szeszfőzde-üzletvez. (1878)

továbbá Andrejkovics borbély, Balázs M. rendőr, Bányász-kertész, - lakosok leszármazottjait, gyermekeiket ill. dédunokáikat - akik közül valakinek birtokában van egy kiadvány, mely könyv alakban jelent meg 1937-ben, kék vászonkötésben. Címe: A Magyar Huszár. A könyvet Reé László jelentette meg, Budapest IX. Mester u.4., Heraklin nyomda gondozásában.

Ha a könyvet valaki ismeri és annak tulajdonosa, esetleg -megfelelő összegért- megválna tőle, úgy kérem keresse a kapcsolatot Martincsek János mérnökkel. Telefonszám: 1-411-693

Köszönettel:

Mar. László

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

A Mezőberény Városi Önkormányzati Képviselőtestület Polgármesteri Hivatala pályázatot hirdet a 978 hrsz. alatt felvett Mezőberény, Petőfi u.1.szám alatti 49m² alapterületű, a Magyar Állam tulajdonában a Mezőberény Városi Önkormányzati Képviselőtestület kezelésében levő üzlethelyiség bérbeadására.

Az üzlethelyiségben kizárólag kereskedelmi tevékenység folytatható, néhány üzletkör kivételével pl.: vendéglátóipari egység, lángos-rétes-gofri-palacsinta sütés stb. A helyiség bérbeadása határidő megállapítása nélkül történik.

A bérlő a helyiség használatához szükséges szakhatósági hozzájárulásokat köteles beszerezni.

A bérbeadó helyiség állapota jó, felszereltsége virágüzletnek megfelelő, amennyiben más tevékenységre kívánják felhasználni, úgy a felszerelést a bérlőnek kell biztosítani. A kiegészítő helyiségek helyreállítása a bérlő költése, más munkákhoz a bérbeadó nem járul hozzá.

A fizetendő igénybevételi díj alsó határa 100.000.-Ft. A helyiség használati díját - az előírt egyéb feltételek fennállása esetén - az a pályázó szerzi meg, aki a pályázati tárgyalás során a legmagasabb összegű igénybevételi díj fizetésére tett ajánlatot. Bérleti díj: 4.000.-Ft/m²/év.

A pályázati ajánlatot írásban kell benyújtani, annak tartalmaznia kell: - a pályázó nevét és címét,

- tevékenységének megnevezését,
- a helyiség általa tervezett felhasználási célját,
- nyilatkozatot arról, hogy a pályázati feltételeket elfogadja.

A pályázatot benyújtásának a helye: Városi Önkormányzati Képviselőtestület Polgármesteri Hivatala Mezőberény, Kossuth tér 1.

A benyújtás határideje: 1991.03.12 A pályázatot bárki benyújthatja, függetlenül attól, hogy tevékenysége gyakorlásához rendelkeznek-e másik helyiséggel, vagy kezdő vállalkozó.

A pályázati tárgyaláson az a pályázó vehet részt, aki a tárgyalás megkezdése előtt 10.000.-Ft letétet befizeti.

Az igénybevételi díjnál 10.000.-Ft, a bérleti díjnál 100.-Ft az alapidjra teendő licit mértéke.

A pályázati tárgyalás megtartásának helye: Mezőberény, Kossuth tér 1. 15.sz. iroda.

A pályázati tárgyalás megtartásának ideje: 1991.március 13-án du. 14 óra Több jelentkező esetén versenytár-

galás megtartására kerül sor.

A pályázati tárgyaláson csak az a pályázó vehet részt, aki a pályázati ajánlatát a Városi Önkormányzati Képviselőtestület Polgármesteri Hivatalához az előírt tartalommal és határidőben benyújtotta.

Induló autóbuszok

Békéscsabára (Békésen át)

0 4.35	0 5.50	0 6.29	0 6.48
X 7.03	0 7.13	0 7.43	0 8.00
8.07	9.38	10.02	10.27
v 11.42	12.44	0 14.18	0 15.56
+ 15.57	15.58	16.13	0 16.38
0 17.13	17.16	0 18.05	+ 18.30
18.42	18.47	19.05	19.18
Z 19.58	0 20.50		

Békéscsabára (Kamuti elág.-on át)

0 6.40	7.10	+ 7.59	0 9.53
X 15.14	0 15.44	n 18.44	

Békéscsabára (Kamuton át)

12.35	17.15
-------	-------

Debrecenbe

5.50	6.06	8.29	13.07
n 18.44	18.52		

Füzesgyarmat

Z 7.12	0 7.34	13.38	T 14.40
0 14.50	14.57	0 17.05	0 21.40

Gyulára

10.02

Köröstarcsa

5.50	6.04	6.06	6.39
0 6.48	Z 7.12	0 7.48	8.29
8.56	9.26	X 10.20	11.12
0 12.01	0 13.00	13.07	13.37
X 14.05	0 14.18	0 14.37	0 14.47
0 14.52	0 14.57	15.04	0 16.08
16.14	0 17.05	0 17.08	+ 17.10
0 17.19	n 17.20	0 18.37	0 18.39
18.50	+ 19.45	20.44	X 21.38
+ 21.58	0 23.01		

Orosházára

8.07	+ 15.57	15.58	+ 18.30
18.48			

Szegedre (Hódmezővásárhelyen át)

8.07	+ 15.57	15.58	18.48
------	---------	-------	-------

Hirdessen a Mezőberényi Hírmondóban!

Hirdetés felvétel:

Városháza, Kossuth tér 1.

Városi Könyvtár, Népköztársaság u.4.

Művelődési Központ, Népköztársaság u. 4-6

Csávás István, Deák F.u. 59

S.Nagy Imre, Faárúbolt. Puskin u.23.

Szeghalomba

5.50	6.06	Z	7.12	Ø	7.48
8.29	9.26	X	10.20		11.12
13.07	13.38	Ø	14.40	Ø	14.50
14.57	Ø 17.05	+	17.10	Ø	17.19
n 17.31	Ø 18.37	n	18.44		18.52
X 21.38	+	21.58			

Jelmagyarázat:

X= hétfőtől szombatig munkaszüneti - napok kivételével

Ø= szabad- és munkaszüneti napokon

Ø= munkanapokon

0= szabadnapokon

+= munkaszüneti napokon

Ø= a hetek első munkanapját megelőző napon (vasárnap)

T= a hetek utolsó munkanapján

n= tanév tartama alatt a hét első munkanapja előtti napon

Z= aug.29-ig péntek, szombat, vasárnap

Jegyárak:

Békésre	20,-Ft
Békéscsabára	50,-Ft
Békéscsabára (alul)	38,-Ft
Gyulára	88,-Ft
Köröstarcsára	20,-Ft
Körösladányba	90,-Ft
Szeghalomba	108,-Ft
Orosházára	80,-Ft
Hódmezővásárhelyre	148,-Ft
Szegedre	248,-Ft

Helyijárat menetrendje:

Szénáskert utcától a vasútállomásig:				
Ø 5.10	5.45	7.20	10.45	
12.20	13.25	15.35	16.40	
17.30	19.55			

Vasútállomástól a Szénáskert utcáig:				
Ø 5.30	Ø 6.30	7.55	11.20	
12.50	15.10	16.20	17.15	
19.00	20.30			

Liget utcától a vasútállomásig:				
6.05	14.50	18.20		

Vasútállomástól a Liget utcáig:				
6.00	6.25	13.55	18.00	

Liget utcától a Pamutsvölgig:				
Ø 6.45				

Pamutsvölgitől a Liget utcáig:				
Ø 6.55				

Szénáskert utcától a Liget utcáig:				
Ø 8.10				

Az utóbbi három az Ókert gázfogadó állomás érintésével!

1991 február hónapban elhalt mezőberényi lakosok:

Fördös Géza (57) Áchim u. 67
Bátori Ferenc (80) Táncsics u. 70
Janovics Mihályné
Babinszki Mária (68) Sz.István u.10
Boldis Mihály (91) Kalinin u. 81
Károlyi Andrásné
Braun Zsuzsanna (79) Kalinin u. 49
Mojzsis Jánosné
Plutzer Magdolna (70) Vésztői u.34
Vékony Mátyásné
Lukács Anna (70) Gyomai u. 13
Várhalmi Márton (76) Jókai u. 13
Simonfalvi József (55) Tanya 283
Takács Lajosné
Schupkégel Erzsébet (83) Szarvasi u. 20

Vámos Györgyné
Dombi Erzsébet (53) Petőfi u. 52
Hajkó András (65) Bajcsy u. 70
Cservenák Judit (61) Kereki u.13
Hegedűs György (76) Thököly u. 31

Február hónapban házasságot kötöttek: Csonka János gyulai és Tóth Erzsébet gyulai lakosok.

Helyi közlekedés

Lapunk februári számában hírt adtunk arról, hogy a KÖRÖS VOLÁN irreálisan magas követelése miatt (kb. másfél millió forint 1991-évre) Mezőberény önkormányzata helyi vállalkozók révén kívánja megoldani a helyi közlekedést. Így február 1-től az Aranykalász Mg. Tsz. üzemelteti a helyi autóbusz járatot. Tervbe lett véve egy új menetrend és útvonal kialakítása.

Az üzemeltetés eddigi tapasztalatai kedvezőek, kiderült, ha a járat pontos, megbízható, akkor igen sokan igénybe veszik, még a korábbinál magasabb viteldíj mellett is.

Az új útvonal-tervezet a következő:

- A helyijáratú autóbusz a régi útvonalon közlekedne azzal az eltéréssel, hogy délelőtt és délután egy-egy járatpár a Köröstarcsai útra, az Üreg Malom vendéglő előtti megállóhoz kitérne, majd a régi útvonalon folytatná útját.

- A tervezett útvonal 1991. március 1-től nem indul be, mert műszaki és közlekedésbiztonsági feltételei nem biztosítottak. A Köröstarcsai-Körösgát utca sarkán szükséges egy buszforduló kialakítása.

A képviselőtestület február 28-i ülésén rendeletet alkotott a helyi közlekedésről, amelyben többek között meghatározta a helyi autóbuszjárat viteldíjait.

Ezek alapján:

- 1 db. menetjegy ára: 14.-Ft
- 1 db. részmenetjegy ára: 10.-Ft (végállomástól városközpontig)
- 1 db. havi bérlet ára: 360.-Ft
- 1 db. tanuló ill. nyugdíjas bérlet ára: 90.-Ft

Kutyát csak szájkosárral, menetjegy váltása mellett lehet a buszon szállítani, vakvezető kutyának nem kell jegyet váltani.

-B3-

Nyílt levél Szabó Antalnéhoz!

Kedves Irénke!

Nem szabad ilyen szerénynek lenned! Hiszen a márciusi jótekonysági bál ötlete egyes-egyedül a Tiéd, mint ahogy teljes megszervezése is egyes-egyedül a Te vállaidon nyugszik. A zeneiskola szülői munkaközössége és "tanárai" sem eddig, sem ezután nem szándékoznak jótekonysági bált rendezni a zeneiskola javára. Ezért aztán meglepődöttünk, amikor a Hírmondóban a nevünkben megjelent hírdetést olvastuk.

Vagy a "nyomda ördöge" keverte össze a zeneiskolát a zene-tanfolyammal?

Nem szeretnénk idegen tollakkal ékeskedni.

A zeneiskola "fél" tanára és teljes munkaközössége

(Nem a nyomda ördöge volt a felelős! - a szerk.)

Orvosi hírek

Március 1-től az alábbi változások lesznek a Petőfi út 9.sz. alatti rendelőben.

Rendelési idő:

Dr.Hegyí Ibolya orr-fül-gége szakorvos

1991. március 04-től változik:

Hétfő: 7-14 óráig

Kedd: 7-12 "

Szerda: 7-14 "

Csütörtök: ---

Péntek: 8-14 óráig

Dr.Sallai Ágnes szemész szakorvos

Kedd: fél 3- fél 7 óráig

Csüt.: fél 3- fél 7 óráig

Húsvét

A keresztény egyházak tanai szerint Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe, amelyet a niceai zsinat döntése óta a tavaszi napéjegyenlőséget követő holdtölte utáni első vasárnapon tartanak.

Az ünnepet a böjt időszaka elözi meg, s ennek utolsó hetét nagyhétnek nevezik.

Számos népszokás kapcsolódik a húsvéti ünnepéhez, így a hagyományos ételek (báránny, tojás, sonka, kalács stb.) fogyasztása, a locsolás, a hírestojások ajándékozása, a gyermekeket megajándékozó nyúl meséje.

Közeledik a húsvéti ünnep ismét. Hagyományaiból már sokat veszített. Az elfeledett szokásokat visszahozni már nemigen lehet, de néhány értéket még megmenthetünk. Ezek közé tartoznak azok az ételek, melyek nem hiányozhattak az ünnepi asztalról.

Városunk nemzetiségi lakosainál még elvétve megtalálhatjuk az ünnephez kapcsolódó, hagyományos ételeket. Ezek közül válogattunk ki néhányat, melyek receptjeinek közreadásával kívánunk minden olvasónknak

KELLEMES HÚSVÉTI ÜNNEPEKET!

S természetesen azoknak, akik el is készítik ezeket,

JÓ ÉTVÁGYAT!

Vegyesen, kis kosárkába téve, kendővel letakarva kerültek a magyarok asztalaira az apró sütemények. Néhány helyen ma is szívesen készítik, mert a kész sütemények egy-két heti állás után a legjobbak.

Fahéjas borbamártó

25 dkg cukrot 2 egész tojással fél óráig keverünk, közben egy kávéskanálnyi fahéjat teszünk hozzá. Ha jól kikevertük, 25 dkg liszttel elkevert sütőporral jól kidolgozzuk a gyúrtáblán. A vékonyra nyújtott és egyenletes tésztát különböző formákkal kiszaggatjuk.

(készülhet úgy is, hogy a fahéj helyett vaníliacukrot, esetleg kakaót teszünk a tésztába)

Enyhe tűznél sütjük.

Fűszeres borbarát

25 dkg lisztet, 25 dkg cukrot gyúrunk össze 3 egész tojással és egy csomag sütőporral. Majd egy púpozott kávéskanál fahéjat, fél kávéskanál tört szegfűszeget és egy darab finomra tört szerecsendiót adunk hozzá. Különböző formákkal szaggassuk ki a vékonyra nyújtott tésztát.

A szlovák családok minden ünnepén megtaláljuk a fonott kalácsot. Alakja, a fonatok száma stb. volt a meghatározó, hogy milyen alkalomra készült.

Húsvétra három fonatos, kerek kalácsot készítettek (lásbanban sütötték).

A kocsonyához és a sonkához is ezt fogyasztották.

Fonott kalács

2 l lisztet 1 liter tejet veszünk. A kovászt langyos tejjel, 4 kanál élesztővel készítjük. A liter tejet megmelegítjük, kevés bort, sót és 2 kanál cukrot teszünk bele.

A lisztbe beleöntjük a tejet. Jól kidolgozzuk, majd a kovászt a közepébe öntjük s újra dagasztjuk. Ezután hozzáadunk egy egész tojást és 2 tojás sárgáját, és 28 dkg felolvasztott vaját. Ha a tészta szép hólyagot vet, liszttel meghintjük, betakarjuk és meleg helyre tesszük. A megkelt tésztából 3 cipót formálunk és 10 percet pihentetjük, majd fonjuk. Zsírral bekent papírra rakjuk. A tepsiben is pihentetjük, végül habart tojással megkenjük.

Közepes tűznél sütjük.

(a túrós és szilvás buktának is ezt a tésztát készítik.)

Pletený koláč

Predovšetkým necháme napučať 4 lyžice kvasníc v troche vlažného mlieka.

Zohrejeme 1 l mlieka, pridáme trochu bieleho vína, štipku soli a 2 lyžice kryštálového cukru. Do 2 kg hladkej múky vylejeme zohriate mlieko. Vypracujeme hladké cesto a pridáme kvasnice 1 celé vajčko a 2 žltky naviac a 28 dkg roztoveného masla.

Keď sa v pekne vypracovanom ceste objaví bubliny, cesto posypeme múkou prikryjeme ho vtierním a obložime na teplé miesto kynúť. Kynuté cesto rozdelíme na 3 bochníky a zno-

vu neckáme na 10 minút odpočívajúť. Potom vypletíme koláč, ktorý položíme na vymastený papier (na plechu). Tu ho znovu necháme chvíľku odpočívajúť a nakoniec povrch koláča potrieme rozšľahaným vajcom. Koláč pečieme v stredne rozpálenej trúbe.

Z takéhoto cesta robíme aj tvarohové a slivkové buchty.

Ritkán találkozunk ma már a németek hagyományos húsvéti ételével, a velőskolbásszal. (Hernworscht) Disznóölés alkalmával készítették és húsvétkor főzve fogyasztották.

Hernworscht - velős kolbász

kb. 3 kg válogatott, száraz húst megdaráltak. Kevés színes paprikával, lényegesen több erőssel, sóval, és a nyers velővel összegyúrták. (más fűszer nem kerülhetett bele!) A sima vastagbélbe töltötték. Felfűstölték, majd húsvétkor megfőzték.

Ungefähr 3 kg ausgewähltes, trockenes Fleisch mahlte man. Mit etwas rotem Pfeffer, wesentlich mehr scharfem Paprika, ungekochtem Mark, und Salz knetete man zusammen. (Andere Gewürze durfte man nicht hineingeben!) Die Deutschen füllten sie in den einfachen Dickdarm. Sie selchten sie, und am Oster kochten sie.

-3-A-

Helyreigazítás

Nem felel meg a valóságnak a Mini DE-MI-ről szóló cikkemben megfogalmazott állítás, mely szerint a kölcsönzési díj ott éppen fele annyiba kerül, mint a Gyomai úton. (MH. februári számában jelent meg) A valóság ugyanis a következő: mintegy 200 db kazetta kölcsönzési díja 100 Ft, és pillanatnyilag 2 db olyan kazetta van, amelyet 150 Ft-ért kölcsönözhetnek.

A megjelent nyilvánvaló tévedésért ezúton kérek elnézést, melynek az az oka, hogy a helyszínen nem ellenőriztem a kapott információk valóságát.

Tóth Csaba

Sport és egészség

Azt hiszem sokunk számára tudott dolog, hogy hazánk előkelő helyet foglal el a szív és érrendszeri megbetegedések területén. Ez alól nem kivétel a mezőberényi lakosság sem. Ezen érrendszeri megbetegedések kialakulása számos okra vezethető vissza, melyek között igen jelentős a mozgásszegény életmód. Néhány sor erejéig szeretnék szólni a fizikai aktivitás szervezetre gyakorolt jótékony hatásáról. Sajnos a mai túlhajtott életvitel mellett szűk azon réteg, mely rendszeres fizikai aktivitással óvja testi-lelki egészségét és teszi jobbbá munkabírást.

Sportorvosi kutatások alapján bizonyított, hogy a rendszeres (heti 3-5 alkalommal végzett, egyes alkalommal 15-60 percig tartó) dinamikus fizikai munkavégzés, sprotolás csökkenti a magas vérnyomás és koszorúérbetegség, cukorbetegség kialakulásának valószínűségét.

Egy több ezer emberre kiterjedő felmérés bizonyította, hogy a rendszeres fizikai aktivitással nem foglalkozó emberek körében másfélszer nagyobb az eshetőség magas vérnyomás betegség kialakulására. Míg magas vérnyomásban szenvedő betegek esetén rendszeres sportolás (napi 3 km kocogás) átlagban 15 Hgmm-rel csökkentette a vérnyomást.

A mozgáshoz szükséges energiát az izmok a vércukorból, a raktározott (májban, izmokban) keményítőből és legfőképpen a zsírszövetből fedezi. A magas vérzsír és vércukor értékeknek nagy szerepe van az érlemezésedés kialakulásában és az ezt követő koszorúérbetegség, magas vérnyomás létrejöttében.

Rendszeres fizikai aktivitás mellett csökkennek a vérzsírok, illetve összetételükben olyan változás jön létre, mely késlelteti az érlemezésedés kialakulását. Ugyanez vonatkozik a vércukor anyagcseréire is. Az edzés javítja a szervezet szénhidrát anyagcseréjét, mely különösen jótékony hatású cukorbetegség esetében. (insulinnal kezelték esetén azonban óvatosság és kezelőorvosi konzultáció ajánlott.) Rendszeres mozgás mellett csökkenthető az alkalmazott tabletták (Gilemal, Adebit) mennyisége.

Érdekes angol kísérlet bizonyította, hogy a rendszeresen járkáló, akár lépcsőző postai dolgozók (kézbesítők) szívbetegség miatti halálozása 46%-a volt csak a postai hivatalnokokhoz képest, vagyis a rendszeres fizikai igénybevétel védi a kézbesítőket a hivatali dolgozókhoz képest.

Az USA-ban bizonyítottan a dohányzás, a magas vérnyomás, a zsír és szénhidrát dús étrend mellett a mozgásszegény életmód a legjelentősebb tényező a ko-

szorúér betegségek létrejöttében. A rendszeres testedzés természetes védelmet nyújt a szervezet számára, különösen az öregedés szívet védi a koszorúérlemezésedés talaján létrejött vérellátási zavarokkal szemben. Nem elhanyagolható tény, hogy a rendszeres fizikai terhelésnek egyszerre van frissítő és nyugtató hatása is. A kedélyállapot javulása, az önbecsülés és a munkakedv fokozódása egyaránt megfigyelhető. A fizikai terhelés azonnal csökkenti a szorongást és oldja a feszültségeket, s ez a hatás mintegy 2-5 óráig tart a terhelés után. A rendszeres testedzés csökkenti a depressziót és elősegíti a jobb alkalmazkodást a stresszekhez. Bár egyelőre még nem bizonyított, de sokat mondó információk állnak rendelkezésre azzal kapcsolatban, hogy a rendszeres testedzéssel visszatartható lenne az öregedés folyamata. Néhány szót még arról, hogy mit is jelent a rendszeres testmozgás. Beteg emberek esetén (infarctuson átesettek, koszorúérbetegek, magas vérnyomásosok) minden esetben tanácsolt az egyéni terhelhetőséghez szabni a mozgást, amiben a kezelőorvos tanácsát ki kell kérni.

Egy átlagos egészséges felnőtt számára minimális a hetente legalább 3 alkalommal minimum 15 percig mozgás. Főleg a futás, úszás, tenisz, labdajátékok, kerékpározás, mely a legjobban megfelel. (Idősebb emberek számára séta, lassú futás, kerékpározás a legoptimálisabb) Természetesen ennél több és feltétlen rendszeres sportolás még jobb eredményt és közérzetet adhat.

Dr. Zuberec Zoltán

Mezőberényi Hírmondó

Közeleti lap

Szerkesztőség: Mezőberény, Népköztársaság u. 4-6.

Főszerkesztő: Fülöp Antal

Rovatvezetők: Bagi József, Bálint Anna, Mertz Judit, Papp Zoltán, Tóth Csaba

Reprodukciós foto: Csávás István

Kiadja: Mezőberény Város Önkormányzata

Felelős Kiadó: Cservenák Pál Miklós polgármester

Készült: 1000 példányban

Ügyvezető igazgató: Hornok Péter

A 2.sz. feladványt Jindrich Fritz cseh nagymester készítette. Műve 1929-ben a "Lada" című lapban jelent meg. A megoldása a tisztet és helyet áldozó 1.Hd5 lépés. Nem fenyeget semmi, de a sötét lépéskényszerbe kerül.

1. —, Kxd5-re 2. Vd4

1. —, cxd5-re 2. Bc3

1. —, c5-re 2. Hb6

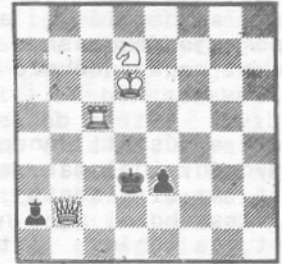
A sötét huszár lépéseire 2.

Vb3, az ezt is védő 1.—, Hd3

2. He3 matt a válasz.

A pontverseny (létraverseny) állását jövőhavi számunkban közöljük.

Sz. Gy.

3.sz. Sakkfeladvány

Második sakkfeladványunkra is sok helyes megfejtés érkezett. Valamennyi megfejtőnk jól oldotta meg a feladatot. Sorozatunkban olyan feladványokat igyekeztünk közölni, amelyeknek a megoldása nem okozhat különösebb nehézséget. Megfejtési versenyünkbe bármikor be lehet kapcsolódni.

7. Dehquist 1893.

Matt 2 lépésben

Világos: Kd6, Vb2, Bc5, Hd7 (4)
Sötét: Kd3, Fa2, gy.: e3 (3)

Kérjük megfejtőinket, hogy a megoldásokat a szokásos módon - nyílt levelezőlapra - küldjék az alábbi címre: Mezőberényi Hírmondó Szerkesztősége - Művelődési Központ, Mezőberényi Népköztársaság u. 4-6.sz. vagy Szucharda Gyula Mezőberény, Kossuth tér 13.sz. II.em. 8